העולם הזה

השבועון המצויר לאינפורמציה

רחוב גליקסון 8, תל־אביב (ליד מיאמרון „אתר"). ת.ד. 136, טל. (יפני) 60786. מען למברקים: „עולמפרס" משרד המערכת בירושלים, רחוב דוד המלך (ילין), טל. משרד חסער.

עורך ראשי: עזרי עזרי
ראש המערכת: שלום כהן
עורך הביטאון: מיכאל אלמן (יפני)
הבתב הראשי: יהודה נבאי
עורך התביעה: דוש
הצלם הראשי: פול גולדמן

עורכי מדורים:
מיכאל אלמן, יחיאל בשן, ניצה גבי, ירוחם נבון, תמר תדמור.

משתתפים קבועים:
ערנצת נרובנר, רפאל חיים, אופטר מאובר, פילים מיארי, צבי שש.

ראש־מערכת, ירושלים: דוד רובינר
מ"מ ראש־מערכת, חיפה: נחמן ריבוא

סופרי־חוץ:
מונטי ג'יקובס, נבריאל דנון, יצחק המאירי, שמואל פירח

תפוצה: העולם הזה בע"מ, רפוס ישראל, תל־אביב

אנו מגישים לך את גליון השבוע בצורה מסוימת. קיצצנו בו בכל המדורים, כדי לתת לך דו"ח ענק על המתרחש בעין־חרוד. אנו מקוים שעלה בידינו לא רק לשמור על אוביקטיביות מוחלטת באחד משסתי־המריבה החמורים ביותר במדינה, אלא גם לקבוע תקדים לחופש עתונאי הקשור באחריות עתונאית.

●

מעולם לא הקדשנו אנשים כה רבים וזמן כה רב לחיבור דו"ח אחד.

ההחלטה הראשונה לגשת לחקירה מקיפה נתקבלה במערכת לפני שלושה חודשים, כשהובאה הפרשה בפני המועצה החקלאית של הסתדרות העובדים. מיד נתקלנו בסרוב מוחלט משני הצדדים ומצד משרדו של אברהם הרצפלד. כי הצדדים הסכימו ביניהם מראש לבל למסור כל אינפורמציה לעתונות על פרשה זו.

חשבנו אז, כפי שאנו חושבים היום, ש־שתיקה זו מקורה בטעות. אי־מסירת אינ־פורמציה מוסמכת גרמה וגורמת ליצירת תמונה מסולפת בעיני הציבור, פותחת פתח לעתונות סנסציונית המנפחת את הענין, עד כי נוצר בלב הציבור הרושם שעין־חרוד הפכה בית־משוגעים, בו משתוללים אנשים מסוכנים, המוכנים לרצוח איש את אחיו. איש לא הבין על מה בדיוק הויכוח, מה הם העקרונות היסודיים עליהם מוכן כל צד ללחום ולהאבק.

לא יכולנו גם להסכים ששני הצדדים בעין־חרוד יתיחסו אל הפרשה כאילו היתה ענין פרטי. לענין עין־חרוד יש משמעות רבתית לגבי עתיד התנועה החלוצית, ועם זאת לגבי עתיד המדינה כולה.

שלחנו, איפוא, חולית־כיסוי ראשונה ל־משק ולמקומות אחרים. היא גבתה עדויות לרוב. כעבור שבועיים־שלושה היה בידינו די חומר כדי להגיש למערכת טיוסה ראשו־נה של דו"ח מקיף.

●

לו רצינו בגילויים סנסציוניים, יכולנו ל־פרסם דו"ח זה, שכלל האשמות בלתי אחר־איות, אך מרתקות, של אוהדי שני הצד־דים. כך נהגו, למשל, כמה עתונים אחרים, שנתקלו באותה התנגדות.

העולם הזה נהג אחרת. הוא שלח העתקה של הטיוטה הן למוכירות הקיבוץ־המאוחד והן למוכירות איחוד־הקבוצות־והקיבוצים במשק. במכתב המצורף הודיע שטיוטה זו תפורסם, אם לא יבקשו שני הצדדים, או אחד מהם, להכניס בו שינויים. כן הודיע שהוא מכין לפתוח בכל החקירה מחדש, אם אחד הצדדים, או שניהם, סבורים שנעשה להם עוול.

כתשובה למכתב זה קיבל העולם הזה הזמנה רשמית מטעם מזכירות איחוד־הקבוצות־והקיבוצים, שחשבה כי הטיוטה קיפחה אותה באופן בולט. חולית־הכיסוי ביקרה שוב במשק, שמעה ממיה אינפורמציה מוסמכת על עמדת מפא"י בפרשה. הצד המפ"י עוד עמד בסרובו למסור הדעה רשמית. על סמך האינפורמציה החדשה חוב־רה טיוטה שניה.

בשבוע האחרון שינתה גם מוכירות הקי־בוץ־המאוחד בעין־חרוד את עמדתה. הזמי־נה את חולית־הכיסוי שלנו אליה. אחרי קב־לת אינפורמציה מוסמכת ממנה, בצירוף הערות לטיוטות הקודמות, נכתב כל הדו"ח בטעם השלישית.

בסך הכל הוצאו למעלה מ־300 שעות עבודה על דו"ח זה, שלא להזכיר קרוב ל־200 גליונות ניר.

●

אני מקוה שהוצאה זו היתה כדאית, וש־תשכנע את חסידי שתי המסלגות שגם במדי־נת ישראל בשנת 1953 יש ערך כלשהו ב־עיתון אוביקטיבי, בלתי תלוי, שיכול להר־שות לעצמו להגיש לקוראיו את שני צדי המטבע.

מסיבות טכניות לא היתה אפשרות לה־גיש לצדדים עצמם העתקות נוספות של ה־נוסח הסופי. איני מעז לקוות ששניהם יס־כימו בכל לפרסיו או שישמחו על דברי ה־צד השני שנוסטו בו. אולם אני מקוה ש־בני שני המחנות יכירו בנסיונם הכן של בעלי הדו"ח להיות אוביקטיביים וישרים עם עצמם, ככל שהטבע האנושי המוגבל אי־שר להם זאת. ברצוני להודות להם עבור שיתוף הפעולה ההוגן.

שלמי שפיגל

מכתבים

כוכבים מתנגשים

רשימתכם על חנת מירון ואורנה סורת (העולם הזה 793) הסבירה לי את משרו של תסביך הנכ־חות המצוי אצל שחקנים כה רבים. זהו תסביך נתיחות מוסחה.

י. ארקין, רמת גן

מאז ומתמיד נפגיתי על מעריציה של אורנה אך לא ידעתי דבר על חייה הפרטיים. עכשיו, כי־ון שקראתי על דרכה היפה והנועזת מעם נוכרי אליגו, אעריץ אותה לא רק כשחקנית אלא גם כ־אדם.

יפה רגב, תל־אביב

נפגעתי מאד כאשר קראתי את דברי החוצפה על חנת מירון... מי כתב אותם?

יהודית שמחוני, פתח־תקוה

הרשימה... באמת מאלפת. מי כתב אותה?

זאב ברוכשטיין, ירושלים

כתבות העולם הזה אינן פרי עבודת יחיד, כי אם תוצאת עמל משותף של חולית־כיסוי, בה משתתפים: עורכים, כתבים, צלמים.

למה הייתם כה בלתי טקטיים כלפי חנת מירון? כתבתם שכל זר שושנים לאורנה הוא זר קוצים לחנה? מדוע חייתם צריכים להביא בפני הקוראים את הענינים הפרטיים הקשיבים להשאר מאחורי הקלי־עים?

בעולם יש מקום לכל השחקנים, ובתיאטרון טוב יודעים לבחור בשחקן מתאים לכל תפקיד. ההבאה בין שחקנים היא תופעה טבעית, אבל בצורה ש־כתבתם הרי אתם מכניסים לראש הקהל דעות בלתי נכונות.

האם נכון יהיה לומר שמשחקה של חנה מירון תלנרי? האם לא ראיתם אותה בביכר חזכוכית? תסקיר אשר היא ממלאה בעדיננו!

אורנה אף היא שחקנית מצוינת ונכון שעלתה ב־מדרגת ההצלחה בקושי, אך לא נכון להניח שרר־כה של חנה מירון היתה קלה ובלי מכשולים. כל הסקיר הוא מלחמה. המשפט האחרון: „לשתי מל־כות אין מקום בתיאטרון באותו זמן" הוא שטחי.

יעל בעתי, תל־אביב

העולם הזה מסכים עם הקוראה נבעתי. אבל הקהל, לא העולם הזה, הוא שקבע דברים „שטחיים" אלה.

אשיותו של המתאנרף

לאלה שאינם מכירים את אשר ברנבלום (העולם הזה 793) אבקש למסור את הפרטים הבאים: לי־תם מתחרת ותיק ואמיץ. השתתף במרבית הקרבות בזמן המצור על ירושלים. בקצור לוחם אמיץ וספורטאי אמיץ הממשל את הנוער שהציל את המרינה ונתן הכל למענה. לוחם בנוף ולוחם ברוחי.

אביחי יהודיוף, מושב עובדים פרדיה

לפי בקשת מי?

בכתבה על עירית חדרה (העולם הזה 789) הזכר־תם את שמי והגדרתם את תסקידי העיריה.

(אולם) לתסקיר סנן ראש העיר נבחרתי לפי בק־שת דוד ברמן, ראש העיריה, על סנת לעזור לו ב־תסקידיו המרובים, ביחוד בשטח הכספי והמשקי.

לא היו כאן שום סיבות ושום כוונות מצד סיקתנו (מפא"י) להעבדת מכבויות, כי אם לעבודה משות־פת למובת עניני המקום. אין ליחס לי תסקידים נוספים שלא הוטלו עלי, ושאיני נושא באחריות עבורם.

מאיר רספורט, חדרה

בישוב בירח

דו"ח המיוחד „אל על, לירח" (העולם הזה 792) מעניין. בהזדמנות זו כדאי היה שתתחילו ל־גיש סדור מדעי.

ראובן איינהורן, חיפה

הצעת הקורא איינהורן נמצאת בדיון ב־מערכת.

הרשימה הכילה עשרות שגיאות. המתרגם לא הבין את אשר קרא. כן חלו טעויות בחישובים. מסרו רדישת שלום למתרגם הרשימה, ויעצו לו בשמי ללמוד בישולי.

נפתלי קדמון, ירושלים

העולם הזה שלח את המעבד ללמוד בי־שול, מזמין את הקורא קדמון לטעום מן המאכלים (אם יצליחו).

אחוז הרצח

עתונכם אינו קשור לנוף מפלנתי ואינו כבול למתכונת סוימה. יש בכם הפוטנציה לחיות כתב־העת המצויר הטוב ביותר בארץ. אך לדעתי, עדיין רודפים אתם אחר סנסציות. חלק נדול מדי מוקדש לרצח, שור וכדומה. אסילו העתונות האמריקאית, השבועון, מיים שאותו הנכם מנסים לחקות, לא מקדיש מקום כה נדחב לידיעות מסוג זה.

אליהו עדי, תל־שיקמונה

הקורא עדי מתבקש לבדוק בדיקה מדוקת את העולם הזה, ימצא שאחוז השטח המוק־דש לענינים אלה אינו מגיע ל־3%.

להחליף את מי?

מרובות קשנויות במדור הספורט. לכותרת שלכם „צריך להחליף משהו" (העולם הזה 792) תשובה צריכים לחיות: צריך להחליף את עורך מדור ה־ספורט.

משה לרר, צה"ל

האם מתכוון הקורא לרר, לשעבר כתב ספורט, לעצמו?

חופש הציור

אלמוני, תל־אביב

מחיר החזיר

במחקרכם על המשבר (העולם הזה 793) אתם כותבים כי מחיר ארוחה עם בשר חזיר הוא 5 ל"י, אתם מגזימים. התכוונתם ודאי לארוחה זולית.

נירה גולני, ירושלים

הקוראה גולני צודקת, אבל לכתב העולם הזה שחקר בבעיה היה תיאבון כפול.

מכתבי בי. גי.

אינני יודע מנין נודע לכם על מכתבו של אבא אבן לאחד ממנהיגי מפא"י (העולם הזה 793). ה־עובדה נכונה, אולם ראש הממשלה לא הטריח עצמו כלל לענות על דרישה זו.

אלמוני, מעובדי מרכז מפא"י, תל־אביב

ראש הממשלה לא ענה על תוכן המכתב באותה ישיבה, מסר את תשובתו על פה ל־אחד מחברי מרכז מפא"י.

גבר־אשה

בענין ג'ורג' כריסטיניה יורנסטן, הנבר שהפר אשף (העולם הזה 790) יש לי שאלות:

(א) אם היא יכולה ללדת?

(ב) הסטולת היא לקיים יחסי מין נורמליים?

בן־צבי פויר, תל־אביב

(א) לדעת הרופאים אין יכולה כריסטיניה יורנסטן ללדת.

(ב) העתונות קבלה עדות מחיל אשר קיים אתה יחסים, סבר: „יש לה גוף משגע".

הממד השלישי

ביקרתי בהצנת הסינרמה, הקולנוע בעל שלושת הממדים (העולם הזה 783). החדוש הוא בזה כי המסך נדול פי שש. מסכך קולנוע רגיל, אינו עשוי בד, אלא מאות קורות, כמו תרים ונציאני. התמונה מושלכת משלוש מכונות בבת אחת. הרושם הוא טבעי יותר. החסרונות הם: שצורך בשלושה סר־טים, שלוש מכונות קולנוע ושלושה מכונאים, ויש לדאוג להתאמת כל המכונות. המסך הקעור מאפשר רק מקומות ישיבה במישור, דבר המקטין את קי־בול בתי הקולנוע.

מ. ברנשטין, ניו־יורק

פשפשים אמנותיים

הדברים אשר כתבתם על בעית בתי הקולנוע (העולם הזה 790) מכתימים אך ורק לקרים. כנראה לא ביקרתם בבתי הקולנוע במושבות, כאן המצב נרוע עוד יותר. בכאות — פישפשים. המכונה עובדת כמו טרקטור מודקן. התמונות חשוכות וה־קול נספק לעתים קרובות. בקיצור: הקולנוע עושה צחוק מן הקהל.

ב. מ., זכרון־יעקב

יפה ומגרה

בהעולם הזה (792) הוזכר שם בית המסחר שלי בקשר עם יבוא ספרי כיס. בסך כולל של 350 אלף דולאר. הסכום הזה הוא יותר מפי 12 מה־סכום שלמעשה קבלה סוכנותי עבורו רשיונות ל־יבוא ספרי כיס.

אנו מיצגים את ההוצאה Pocket Books ולא את הוצאות Signet ו־Bantam שנתתם צלר־מים מדעיסות של כמה מן הספרים שלהם.

י. סטימצקי, סוכנות סטימצקי, ירושלים

התנצלות העולם הזה לקורא סטימצקי על הטעות שנפלה.

תקיתכם המיוחדת על ספרי הכיס האמריקאים לא הצטיינה באוביקטיביות רבה. נכון שחלק מספ־רי הכיס הם בעלי רמה נמוכה. שכחתם להכיר שבאותה הוצאה מופיעים ספרים בעלי רמה תר־בותית בהחלט. כמה מהם מחירם בתרנום עברי נבוה מאד. איני סבור שארבעת השערים אשר הבאתם בעתונכם מייצגים את הוצאת ספרי הכיס האמרי־קניים.

משה בן־פורת, ירושלים

העולם הזה רצה להדגיש דוקא את בעית הספרים הזולים, אשר הם מסכנים את הספר העברי. אם יעיין הקורא בן־פורת בספרים הסובים המופיעים באותה הוצאה, יוכח ש־עטיפתם אינה פורנוגראפית פחות, דבר ש־כבר גרם לחקירה ציבורית בארצות־הברית.

התעמלות במופדות

זה לא כבר פורסמו מסקנות ועדת החקירה ש־מונתה על ידי ראש הממשלה לבדיקת מצב ה־ספורט במדינה. הועדה זקדישה חשומת לב להע־דר מתקנים ולדלותם של אלה הקיימים.

משרד החינוך והתרבות מקיים מדרשה למורי החי־נוך הגופני בתנאים קשים. מדרשה זו הוציאה כבר מחזורי משחק של מורים מוסמכים. אולם כיצים אלה מאיימת סכנת להמשכת הלימודים, עקב העמ־דת אולם התעמלות במחנה־יונה לרשות מזרח ל־מען החייל, העומד להסכו למקום שעשועים וקול־נוע.

א. צור, ה. רסקין,
בשם ועד חניכי המדרשה, תל־אביב

חשיבותה של נוחיות

כשנים מקוראיכם התיקים אנו מציעים לכם הצעה מהסכנית, שאולי תנרום לאיאלה זקוקים בהחליכי ייצורו של העתון. אך תביא תועלת רבה לקהל קוראים נכבד וחשוב. הצעתנו: להקטין את נודל השבועון למספרי הסים למשל, אבל להוסיף על מספר עמודיו על חשבון הנוחל. התועלת: הקלה בנשיאת קיוסון בכיס, אך בעיקר האפשרות הנוחה לקוראו מתחת לשולחן בשעת שעורים מ־שעממים כגון ספרות, פילוסופיה וכדומה. הסיבה להצעה: הקושי בדפדוף בעתון בשטח הצר שבין ברכי התלמיד לשולחן.

המכתב הזה נכתב ונחתם בשעור ספרות (בו היתה לנו ההזדמנות להוכח בהקלה הזאת).

משה סמבורסקי,
יורם זינגר, תל־אביב

התפטר אבל ממשיך

בתשבץ האליפות מס' 2 (העולם הזה 793) כתב־תם תחת תמונתו של טרינה לי: „היה בעל משרה בינלאומית עד לפני זמן מה". זוהי הנדרה מטעה. טרינה לי אמנם התפטר מתפקידו אך עדיין ממשיך למלא תפקיד מזכיר כללי של האומות המאוחדות.

רות רוזנפלד, חיפה

הקוראה רוזנפלד צודקת, ההנדרה היתה לא ברורה ביותר.

העולם הבא

השבועון המצויר לאינפורמציה

קורא (של עתון) יקר,

השבוע לא נתקבלו ממך כל מכתבי השמצה בקשר לסיב הבדיחות במדור הזה. תודה רבה.

עתונות

ממערכת הדור מוסרים כי חלה טעות מצערת בעתון המאמר שהתקיף את עיריית תל אביב על הזנחת בני ה־פרברים וזיהום שפת הים נתאחר והוכנס לגליון בשג־גה. היה צריך להכנס במ־קומו מאמר המשבח את ה־עיריה על דאגתה הרבה ל־יפי העיר ונטיעת גנים חד־שים.

●

עלון המועצה המקומית ב־עקרון החליט להוסיף ככות־רת משנה לעתונו: „העתון הנפוץ ביותר בעקרון ובכל הסביבה."

●

הספור בהמשכים

(תוכן הפרקים הקודמים: עוד אין.)

—ע. הנר השני. החלסנו ל־הדיק את ה־

(המשך יבוא)

●

רפואה

המיליגרם הראשון של ה־סטרכלופולפיליציאסטיקרצו־פיליסיפוסטפטיאן נתגלה על ידי ד"ר אב כאשר, בדרך מק־רה, ערבב במעבדתו קצת אבץ במעט מלח.

הוא התבונן בחמר החדש וקרא בהתלהבות: „סטרכ־לופלפילוציאסטיקסצופילי־סופוספטיאן!"

מרוב התרגשות טעה ואמר „סטרכלופולפיליציאסטקרו־צופיליסיפוספטיאן" במקום „סטרכלופולפיליציאסטיקר־צופיליסופספטיאן.

הטעות הקטנה לא פגעה במהות באי־יעילותו המוח־לטת של החמר החדש.

●

הציור בהמשכים

האשה הגבוהה ביותר ב־עולם.

(המשך יבוא)